

ROVVILTNEMNDA I REGION 6

Møre og Romsdal, Trøndelag

Protokoll fra møte i rovviltnemnda i region 6 – 31. august 2021

Tid: 31. august, kl 08:00 – 08:45

Sted: Teams

1,5 time møtetid og forberedelse.

Deltagere i møte:

Faste medlemmer rovviltnemnda:

Kari Anita Furunes (leder), Mattias Jåma (nestleder) Kristin Marie Sørheim, Per Olav Hopsø, Pål Sæther Eiden og Ellinor Marita Jåma (vara for Maja Britt Renander).

Sekretariatet

Gry Tveten Aune, Eva D. Alstad og Inga Stamnes (Statsforvalteren i Trøndelag). Marianne Aas Halse, Bjarne Otnes, Andreas Granli og Pernille Rønning (Statsforvalteren i Møre og Romsdal).

Andre

Øystein Folden (Naturvernforbundet), Frode Aalbu, Tore Solstad og Lars Olav Lund (Statens naturoppsyn), Jan Arve Ødegård (Tidens krav) Eli Sæther (Møre og Romsdal Bonde og Småbrukarlag), Ingeborg Stavne (Mattilsynet), Atle Franzen (Møre og Romsdal bondelag) og Randi Lund.

Sak 33/21: Godkjenning av innkalling og saksliste

Møtedato ble avtalt med leder den 13. august 2021. Innkalling og saksliste ble sendt ut den 25. august 2021.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda godkjenner innkalling og saksliste.

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig)

Rovviltnemnda godkjenner innkalling og saksliste.

Sak 34/21 Referat og orienteringssaker

1. Prosjekt på intensiv overvåking av gaupe på Nordmøre

NINA/v John Odden informerte kort om prosjektet.

2. Møtedeltagelse siden siste møte.

Leder og nestleder gjennomførte møte med klima- og miljøministeren i Oslo den 13. august 2021, leder informerte kort om møtet.

Postadresse:
Rovviltnemnda i region 6
c/o Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Leder for rovviltnemnda:
Kari Anita Furunes
karfu@trondelagfylke.no

Saksbehandler:
Inga Stamnes
74 16 80 91
insta@statsforvalteren.no

3. Post til nemnda

Sekretariatet tar en gjennomgang av postlisten.

4. Skadefellingssøknader

Sekretariatet informerte om søknader om skadefellingstillatelse behandlet siden sist møte.

5. DNA-prøver bjørn 2021

Sekretariatet informerte om innsamla DNA-prøver så langt i 2021, og påviste individer av bjørn.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda tar referat og orienteringssaker til orientering.

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig)

Rovviltnemnda tar referat og orienteringssaker til orientering.

Sak 35/21 Kvote for lisensfelling av ulv 2021 – 2022

Lisensfellingsperioden går fra 1. desember til og med 31. mai. Da jaktåret avsluttes den 31. mars, må jegere som skal delta i lisensfelling etter denne dato registrere seg som lisensjegere og betale jegeravgift for nytt jaktår. Skyteprøve som er avlagt i jaktåret 2020/2021 vil fremdeles gjelde ved deltakelse i lisensfelling av ulv til og med 31. mai 2022.

Instruks om tidsfrister i saker knyttet til rovvilt fastsatt av Klima- og miljødepartementet den 16. desember 2013 med presiseringer i brev datert 24. juni 2015 sier at vedtak om kvote for lisensfelling av bl.a. ulv skal fastsettes minimum tre måneder før lisensfelling starter, slik at eventuell klagebehandling skal være ferdig før lisensfellingsperioden starter den 1. desember. Eventuelle klager skal være ferdigbehandlet av førsteinstans (rovviltnemnda) og oversendt departementet senest tre uker før starten på lisensfelling. Med bakgrunn i instruks om tidsfrister betyr dette at et vedtak om eventuell lisenskvote for ulv bør fattes senest 1. september.

Lisensfelling er en skademotivert felling hvor et bestemt antall individer av en viltart kan felles med hjemmel i naturmangfoldloven, jf. også rovviltforskriften §10. Lisensfelling skal være hovedvirkemiddel for regulering av rovviltbestandene for å redusere framtidig skade.

Sekretariatet viser videre til avtale mellom daværende Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) og Naturvårdsverket i Sverige, av 1. april 2012. *Felles retningslinjer for forvaltning av genetisk verdifulle individer i den skandinaviske ulvepopulasjonen* (vedlegg 1). Det fremgår av avtalen at forvaltningsmyndighetene, gjennom DNA-innsamling av ekskrementer og hår og videre analyser, så langt mulig skal søke å fastslå genetisk status for de individer som vurderes felt, før fellingsvedtak fattes. Og videre at ulver som er definert som genetisk verdifulle så langt mulig, skal unntas fra både skadefelling og lisensfelling.

Det er sekretariatets vurdering at rovviltnemnda vanskelig kan overholde fristen om å fatte vedtak om felling tre måneder før lisensfellingsperioden start og samtidig ha oversikt over hvilke individer av ulv vedtaket kan komme til å berøre. Og sekretariatet mener at utfordringene som ligger i en eventuell innvandring av en eller flere genetisk viktige ulver, uansett må løses ved at rovviltnemnda forbeholder seg retten til å kunne endre sitt kvotevedtak dersom det kommer ny kunnskap. Det at lisensfellingsperioden varer i 6 måneder tilsier at vurderingen av informasjon om innvandring av genetiske viktige individer av ulv til region 6, uansett må løses som en løpende oppgave, heller enn i forkant av lisensfellingsperioden. Det foreligger per i dag ingen informasjon om at det oppholder seg genetisk viktige ulv i region 6. Sekretariatet vil varsle rovviltnemnda i region 6 umiddelbart, dersom dette endrer seg.

Ulveaktivitet i 2021

Det så lang i 2021 ikke påvist aktivitet av ulv innenfor region 6. Siste dokumenterte aktivitet av ulv er fra 5. september 2020 når det ble funnet en rein drept av ulv i Lierne. Det ble sendt inn en DNA-prøve, men kvaliteten på prøven var ikke god nok til å gi informasjon.

Det er per dags dato ingen påviste skader som bekrefter aktivitet av ulv i region 6, i 2021. I 2020 ble det registrert en skade forvoldt av ulv. De to forgående årene ble det registrert et stort antall skader forvoldt av ulv innenfor regionen: i 2019 ble det registrert totalt 105 sauer og tre rein drept av ulv innenfor kommunene Meråker, Levanger, Verdal, Snåsa og Stjørdal kommuner. I 2018 ble det dokumentert 33 sau drept av ulv i Selbu, Midtre Gauldal, Holtålen og Røros kommuner.

Vurderinger opp mot naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 5 slår bl.a. fast at målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Region 6 Midt-Norge har ikke bestandsmål for ulv, slik at et eventuelt uttak av to individer ikke vil virke negativt på oppnåelse av det regionale bestandsmålet for ulv. Det nasjonale bestandsmålet for ulv skal oppnås i ulvesonen som deles mellom region 4 og 5. De resultatene som foreligger fra vinterens overvåking av ulv viser at bestanden ligger godt over det nasjonale bestandsmålet på 4 - 6 årlige ulvekull, hvorav minst to skal være helnorske. Den foreslåtte kvoten på to ulver i en region som ikke har bestandsmål for ulv er derfor ikke i strid med intensjonene i naturmangfoldlovens § 5.

Norge og Sverige har siden 2014 hatt en felles overvåkningsmetodikk for ulv, og begge landene registrerer overvåkningsdata i Rovbase. Målet med dette er at overvåkingen skal gi sammenlignbare resultater for den svensk-norske ulvestammen, både mellom ulike deler av Skandinavia og mellom år.

Det er i tillegg et mål å registrere eventuelle innvandrende ulver, og videre overvåke ulvestammens genetiske status.

Det følger av naturmangfoldlovens § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger. Sekretariatet viser til forslaget baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til siste årlige inventeringsrapport om bestandsovervåkingen av ulv i Skandinavia: Bestandsovervåking av ulv vinteren 2020-2021 rapport 1-2021. Rapporten viser at det er påvist 48 familiegrupper og 27 revirmarkerende par vinteren 2020/2021 i Skandinavia. Etter en fordeling av grenserevir (0,5 pr revir til hvert land) har Norge 8,5 familiegrupper og 5,5 par (19/20: 8,5 familiegrupper og sju par). Samtlige familiegrupper, og alle med unntak av et par bekreftet innenfor eller med delvis tilhold innenfor den norske forvaltningssonen for ulv. Paret som ikke holdt seg innenfor den definerte forvaltningssonen ble i januar 2021 flyttet til innenfor sonen.

En familiegruppe (ulvflokk) består av minst tre ulver hvorav minst én av dem revirmarkerer regelmessig. Den vanligste sammensetningen av en familiegruppe i Skandinavia er et ulvepar (foreldrepåret) med årvalper, eventuelt også i følge med en eller flere ungdyr fra tidligere kull. Et revirmarkerende par er et ulvepar som ikke har valper eller ikke blir fulgt av tidligere avkom.

Figur 1: Dokumenterte familiegrupper (sirkel) og revirmarkerende par (trekant) i Skandinavia vinteren 2020-2021. Grenser for forvaltningsregioner (tykke linjer) i begge land er vist, og skravert område viser norsk forvaltningsområde for ulv (norsk ulvesone). Kilde: Rovdata og Viltskadesenteret Rapport nr. 1 – 2021.

Rapporten viser til at det i perioden 1. oktober 2020 –31. mars 2021 er den totale skandinaviske bestanden beregnet til 480 ulv, for samme periode årene 19/20 var antallet 450 ulv. Det er dokumentert totalt 83-86 ulver i Norge, og per 31. mars var det i Sverige påvist 395 individer. Minst 57-58 av ulvene har helnorsk tilhold og minst 52 - 56 individer hadde tilhold på begge sider av riksgrensen. Det er påvist 48 ynglinger (valpekull født i 2020) i Skandinavia, hvorav fem i helnorske, 36 helsvenske og sju i grenserevir. Etter fordeling av ynglingene i grenserevirene er bestandsstatus for Norge totalt 8,5 ynglinger og i Sverige 39,5 ynglinger. Døde ulver i løpet av overvåkingsperioden 1. oktober 2020 til og med 31. mars 2021 trekkes fra disse tallene. Etter 1. oktober er det registrert 76 døde ulver i Skandinavia, hvorav 24 i Norge og 52 i Sverige. Av de 24 ulvene registrert døde i Norge er 22 felt under lisensjakt og to er avlivet ved skadefelling.

Det er ikke mål om ynglende ulv i noen del av region 6. Enkelt individer, spesielt unge dyr, vil likevel kunne bevege seg langt vekk fra forvaltningsområdet for ulv. Slike omstreifende individer har en viss verdi for å nå det nasjonale målet ettersom de etter å ha streifet rundt en periode kan gå tilbake til ulvesonen og etablere seg der. Streifende ulver inn i region 6 forekommer så godt som årlig, og må forventes også i 2021/2022. Erfaringsmessig kan disse streifindividentene dukke opp hvor som helst og når som helst. De svensk-norske retningslinjene for forvaltning av genetisk verdifulle ulver skal følges. Dette betyr blant annet at myndighetene skal, så langt det lar seg gjøre, fastslå genetisk status for de individer som vurderes felt.

Med bakgrunn i vitenskapelig kunnskap fra Rovdata, nasjonalt overvåkingsprogram, opplysninger om kadaverfunn i www.rovbase.no, St. meld. 21 «Ulv i norsk natur», NIBIO Rapport 2016-63 *Rovviltbestandenes betydning for landbruk og matproduksjon*, samt forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 Midt-Norge, Møre og Romsdal og Trøndelag, anser sekretariatet kravet til kunnskapsgrunnlaget som oppfylt, jf. nml. § 8. Av føre-var-prinsippet i nml. § 9 slås det fast at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Føre-varprinsippet i § 9 tillegges stor vekt der man ikke har tilstrekkelig kunnskap. Etter sekretariatets vurdering skal ikke føre-var-prinsippet tillegges stor vekt i denne saken da det foreligger betydelig vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om bestandssituasjonen for ulv, samt at området ligger utenfor yngleområdet for ulv i Norge.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen arten utsettes for, i form av statusrapporter om bestandsutvikling, registrert avgang av ulv, samt annen vitenskapelig informasjon fra forskning på ulv i Skandinavia. Miljøforvaltningen har således god kunnskap om den samlede belastningen på bestanden av ulv. Med bakgrunn i dette, samt at region 6 ikke har bestandsmål for ulv tillegges nml. § 10 liten vekt ut over at retningslinjene for forvaltning av genetisk verdifulle ulver skal følges. Med bakgrunn i at lisensfelling i all hovedsak gjennomføres uten bruk av tekniske hjelpemidler som vil kunne være til skade for miljøet anser sekretariatet at nml. §§ 11 og 12 som lite relevant.

Forslag til kvote for lisensfelling

Region 6 har ikke bestandsmål for ulv og det er ikke ønskelig med stasjonære ulver i regionen, selv om streifdyr forekommer. I 2021 er det så langt ikke dokumentert skader forvoldt av ulv innenfor regionen, det er heller ingen dokumenterte observasjoner av ulv siden hannulven ble felt i Holtålen i februar. Likevel anbefaler sekretariatet at det med bakgrunn i tidligere års erfaringer, blir fattet vedtak om lisensfelling av ulv i hele region 6 også for jaktåret 2021/2022. Sekretariatet foreslår en kvote på to ulver da erfaring tilsier at dette er tilstrekkelig kvote i år med lav aktivitet av ulv. Eventuelle dyr som felles på skadefelling, går til fradrag fra lisensfellingskvoten. Irregulær avgang av ulv innen regionen etter at eventuell kvote er vedtatt, belastes kvoten, jmfør rovviltforskriften § 7. Kvote for lisensfelling vil være et viktig skademotivert virkemiddel for å regulere utbredelsen og bidra til å hindre eventuell etablering i områder langt unna områder avsatt for yngling.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10, jf. §§ 1, 3 og 7, fatter Rovviltnemnda i region 6 følgende vedtak om lisensfelling på ulv innenfor region 6 i 2021/2022:

- *Kvoten settes til 2 ulv*
- *Lisensfellingsområdet er hele region 6 Midt-Norge*
- *Lisensfellingsperioden er fra og med 1. desember 2021 til og med 31. mai 2022*
- *Rovviltnemnda kan til enhver tid endre vedtaket dersom nye opplysninger tilsier det.*

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig):

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10, jf. §§ 1, 3 og 7, fatter Rovviltnemnda i region 6 følgende vedtak om lisensfelling på ulv innenfor region 6 i 2021/2022:

- Kvoten settes til 2 ulv
- Lisensfellingsområdet er hele region 6 Midt-Norge
- Lisensfellingsperioden er fra og med 1. desember 2021 til og med 31. mai 2022
- Rovviltnemnda kan til enhver tid endre vedtaket dersom nye opplysninger tilsier det.